

Toelating en verwijdering van leerlingen binnen TriVia

Inhoudsopgave

0	Inleiding	3
1.	Inleiding	4
1.0.	Leerplicht en vrije schoolkeuze als bepalende principes	4
1.1	Toegankelijkheid.....	4
1.2	Schoolkeuze	4
1.3	Toepasselijke wetsbepalingen.....	4
2.0.	Toelating en weigering in het basisonderwijs.....	5
2.1.	Aanmelding.....	5
2.2.	Toelatingsbeleid	5
2.3.	Weigeringsgronden	6
2.4.	Basisonderwijs.....	6
2.4.1.	De groep is vol.....	6
2.4.2.	De school kan niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte	6
2.4.3.	Ernstige verstoring openbare rust en orde	7
2.5.	Procedure bij weigering	7
2.5.1.	Weigering op grond van gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt	8
2.5.2.	Weigering op grond van andere gegevens dan verstrekt bij het verzoek om toelating ..	8
3.	Time-out, schorsing en verwijdering van school	9
3.1.	Inleiding.....	9
3.2.	Time-out.....	9
3.2.1.	Voorwaarden voor een time-out maatregel.	9
3.2.2.	Time-out in de school zelf.....	9
3.2.3.	Plan van aanpak.....	10
3.2.4.	Belangrijke aandachtspunten bij time-out.	10
3.2.5.	Externe time-out plaatsing.....	10
3.2.6.	Verantwoordelijkheden bij een externe time-out voorziening.....	10
3.2.7.	Financiën	11
3.3.	Schorsing.....	11
3.3.1.	Voorwaarden bij schorsing.	11
3.3.2.	Procedure schorsing.....	11
3.4.	Verwijdering	12
3.4.1.	Voorwaarden verwijdering	12

3.4.1.1.	Ondersteuningsbehoefte	12
3.4.1.2.	Wangedrag	13
3.4.1.3.	Grondslag van de school.....	13
3.4.1.4.	Procedure voor verwijdering.....	13
3.5.	Geschil over verwijderingsbesluit	14
4.	Bijlagen	16
4.1	Bijlage: Voorbeeld van een Inschrijfformulier.....	16
4.2	Bijlage: Brief aan ouders inzake schorsing:.....	19
4.3	Bijlage: Brief aan ouders over het voornemen om tot verwijdering over te gaan.	20
4.4	Bijlage: Informatie voor ouders in geval van verwijdering.....	21
4.5	Bijlage: Jurisprudentie – Verus – 9-3-2016.....	23

0 Inleiding

Door de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs per 1-8-2014 was het noodzakelijk om nieuwe afspraken te maken m.b.t. de toelating en verwijdering van leerlingen binnen onze scholen. Onder deze Wet passend onderwijs hebben scholen zorgplicht. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende plek te bieden. Het gaat daarbij om leerlingen die worden aangemeld en leerlingen die al op school zitten. De school zoekt in overleg met de ouders een passende plek. Op de eigen school of, als de school niet de juiste begeleiding kan bieden, op een andere reguliere of speciale school. In het schoolondersteuningsprofiel hebben scholen vastgelegd welke ondersteuning zij kunnen bieden. Leraren en ouders hebben hierop adviesrecht via de medezeggenschapsraad van de school. Voornamelijk door de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs per 1 augustus 2014 hebben er in het kader van de toelating en verwijdering van leerlingen aanpassingen plaatsgevonden in de regelgeving. Het gaat over de procedurele aspecten rond toelating, weigering, schorsing en verwijdering in het (speciaal) basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Het is belangrijk om hier heldere uitleg over te geven, niet alleen omdat ouders en leerlingen recht hebben op een behandeling die inhoudelijk en procedureel transparant is, maar ook omdat een juiste uitvoering van procedures ertoe bijdraagt dat een besluit ook voor de rechter stand houdt.

Bij toelating, schorsing en verwijdering gaat het vooral om een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de beslissing. Daarom wordt veel aandacht besteed aan de formele, vaak wettelijke voorwaarden die het bevoegd gezag in acht moet nemen.

In deze notitie wordt de formele term bevoegd gezag gehanteerd, omdat wordt uitgegaan van de formele verantwoordelijkheid van het bestuur. In de praktijk zal het meestal de directeur zijn, die op basis van mandaatbesluiten de dagelijkse beslissingsverantwoordelijkheid heeft.

1. Inleiding

1.0. Leerplicht en vrije schoolkeuze als bepalende principes

De leerplicht en de vrije schoolkeuze van ouders bepalen verregaand het systeem van toelating en verwijdering. Nederland kent een leerplicht. In de Leerplichtwet staat dat kinderen met ingang van de maand volgend op die waarin ze vijf jaar zijn geworden, leerplichtig zijn.

De leerplicht eindigt als tenminste twaalf volledige schooljaren een school is bezocht of, aan het eind van het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt. Toelating is daarom het uitgangspunt, weigering de uitzondering. De wet schrijft dan ook voor dat het bevoegd gezag dat een leerling wil verwijderen eerst een andere school moet vinden die de leerling wil toelaten, voordat verwijdering mogelijk is.

Een bijzondere school kan een leerling op grond van godsdienstige gezindheid of levensbeschouwing niet weigeren wanneer binnen een redelijke afstand van de woning van de leerling geen openbaar onderwijs beschikbaar is.

1.1 Toegankelijkheid

Openbaar onderwijs is in het Nederlandse onderwijsstelsel een basisvoorziening, die is vastgelegd in de Grondwet. Juist daarom is bepaald dat er voldoende openbaar onderwijs voorhanden moet zijn en dat dit onderwijs algemeen toegankelijk moet zijn. Volgens de wet is er voldoende gelegenheid tot het volgen van openbaar onderwijs wanneer er zich binnen een afstand van 10 km (gemeten over de weg) een openbare school bevindt.

Bijzonder onderwijs is ontstaan uit particulier initiatief en is bedoeld voor mensen met een gemeenschappelijke opvatting over de godsdienstige en/of levensbeschouwelijke grondslag van het onderwijs. Bijzonder onderwijs dat uitsluitend is bestemd voor interne leerlingen¹, mag in beginsel kinderen weigeren van ouders die de grondslag niet onderschrijven. Bijzonder onderwijs dat niet is bestemd voor interne leerlingen, mag op deze grond geen kind weigeren als er binnen een redelijke afstand geen mogelijkheid is tot het volgen van openbaar onderwijs.

Binnen TriVia geldt een open toelatingsbeleid waarbij de scholen in alle gevallen ouders vragen een verklaring te ondertekenen waarmee de betreffende ouders aangeven de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren. Dit vindt plaats door een dergelijke formulering aan het inschrijfformulier toe te voegen, waarbij ouders verklaren door het ondertekenen hiervan de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren.

1.2 Schoolkeuze

Toelating en verwijdering worden meestal alleen beoordeeld naar de mogelijkheden op de school waar een leerling wordt aangemeld en niet naar de mogelijkheden van alle scholen onder het bevoegd gezag. Formeel zullen echter ook de mogelijkheden van de andere scholen in de besluitvorming moeten worden betrokken. De schoolkeuze van de ouders staat daarbij voorop. Als die keuze niet kan worden gehonoreerd, kunnen de mogelijkheden voor het kind op één van de andere scholen van het bevoegd gezag worden bezien en, waar nodig, binnen het betreffende samenwerkingsverband.

1.3 Toepasselijke wetsbepalingen

De Wet op het primair onderwijs (WPO) geeft voorschriften voor de procedure bij toelating, schorsing en verwijdering. Artikel 39 WPO bevat algemene voorschriften over de toelatingsleeftijd en duur van het onderwijs. In artikel 40 WPO wordt onder andere bepaald dat de toelating van een kind niet afhankelijk mag worden gesteld van betaling van een ouderbijdrage. Ook mag een kind dat geen verblijfsstatus heeft, niet om die reden worden geweigerd.

¹ Met de term interne leerlingen wordt bedoeld dat criteria op het gebied van identiteit zijn vastgesteld en dat het onderschrijven van die criteria een vereiste tot toelating is.

2.0. Toelating en weigering in het basisonderwijs

2.1. Aanmelding

Ouders moeten (zo mogelijk) minimaal 10 weken voor de aanvang van het nieuwe schooljaar (of voor de datum waarop zij inschrijving wensen) hun kind schriftelijk aanmelden bij de school van hun keuze. De school heeft 6 weken om te besluiten over het verzoek tot toelating en mag deze termijn met maximaal 4 weken verlengen. Het moment waarop de termijn gaat lopen zal veelal de datum zijn waarop het aanmeldingsformulier is ingevuld door ouders. Ouders kunnen hun kind aanmelden vanaf 1 jaar voordat het kind wettelijk toelaatbaar is. Kinderen die jonger zijn dan deze leeftijd, kunnen op een wachtlijst met vooraanmeldingen worden geplaatst.

Ouders hebben de mogelijkheid om hun kind bij verschillende scholen tegelijk aan te melden. Dit kunnen scholen zijn die zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband vallen. Dit kan ertoe leiden dat meerdere scholen belast worden met de aanmeldprocedure en het onderzoek of er sprake is van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte. Om deze reden moeten ouders melden of en zo ja, bij welke andere scholen zij om toelating hebben verzocht. Hierdoor kunnen scholen onderling tot afstemming komen voor de aanmeldprocedure.

Na de aanmelding onderzoekt het bevoegd gezag van de school of er extra ondersteuning nodig is. Dat gebeurt op basis van informatie van de ouders. Een school voor bijzonder onderwijs mag besluiten om een aanmelding niet in behandeling te nemen als ouders niet alle gegevens overleggen die nodig zijn voor de aanmelding of de voorbereiding van de beslissing om de aangemelde leerling al dan niet toe te laten, mits de ouders de gelegenheid hebben gehad om ontbrekende gegevens aan te vullen. Zo'n besluit om de aanmelding niet in behandeling te nemen, behoort het bevoegd gezag te nemen binnen vier weken nadat de aanvullende gegevens zijn verstrekt of de termijn waarbinnen die gegevens konden worden aangevuld, is verlopen. Tot de gegevens zijn aangevuld, wordt de termijn om een beslissing over toelating te nemen, opgeschort.

De leerling heeft recht op een tijdelijke plaatsing met ingang van 1 augustus indien de toelatingsbeslissing op die datum nog niet is genomen. Bijvoorbeeld omdat de school nog wacht op gegevens van de ouders. Alleen wanneer ouders niet minimaal tien weken voor het begin van het schooljaar hun kind hebben aangemeld, is tijdelijke plaatsing niet nodig. Tijdelijks plaatsing is evenmin aan de orde als de leerling reeds is ingeschreven op een school.

2.2. Toelatingsbeleid

Zoals al eerder aangegeven, is toelating het uitgangspunt en weigering de uitzondering. In dat kader is het van belang om als bevoegd gezag van een school, ongeacht welke schoolsoort, een toelatingsbeleid op te stellen. Als er tot weigering van een leerling wordt overgegaan, dient namelijk wel onderbouwd te worden waarom de leerling niet wordt toegelaten tot de school. Waar trekt het bevoegd gezag de grens en waarom? Welke criteria gelden voor toelating en weigering? Ook de rechter hecht grote waarde aan een toelatingsbeleid. Dit beleid moet inzichtelijk voor de ouders in de schoolgids staan en in elk geval op het moment van inschrijving aan de ouders bekend zijn gemaakt. Weigering in afwijking van het beleid is mogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

Het toelatingsbeleid dient in ieder geval antwoord te geven op de volgende vragen:

- a. Wanneer kan de school of de betrokken groep geen nieuwe leerling toelaten? Hierbij zijn de onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school van belang.
- b. Welke normen en waarden hanteert de school? Welke gedragsregels? Deze geven onder meer een toetsingskader voor de vraag of door toelating de rust en/of veiligheid onaanvaardbaar wordt verstoord.
- c. Kan de school voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de aangemelde leerling? Met andere woorden: welke ondersteuning kan de school bieden, mede kijkend naar het schoolondersteuningsprofiel? De onderwijskundige en organisatorische doelstelling van de school zijn hierbij van belang.

De (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) heeft op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) adviesrecht over de vaststelling en wijziging van het toelatingsbeleid. Bij besluiten in concrete gevallen heeft de MR geen bevoegdheid.

2.3. Weigeringsgronden

Er is sprake van een weigering wanneer het bevoegd gezag het verzoek van de ouders afwijst om hun kind op een bepaald tijdstip toe te laten tot de school. Plaatsing op een wachtlijst is dus ook een weigering.

De volgende gronden kunnen leiden tot weigering:

- De groep is vol.
- De school kan de nodige ondersteuning niet bieden.
- Ernstige verstoring van de rust en orde dreigt.
- Godsdienst en levensbeschouwing (voor bijzonder onderwijs).

2.4. Basisonderwijs

2.4.1. De groep is vol

Weigering enkel en alleen omdat bij toelating het nog verantwoord geachte aantal leerlingen in een groep overschreden wordt, is onvoldoende. Het bevoegd gezag heeft in het algemeen de plicht alle mogelijkheden tot plaatsing te onderzoeken.

2.4.2. De school kan niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte

Scholen zijn wettelijk verplicht om één keer in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel vast te stellen. Hierin wordt opgenomen welke extra ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Het is van belang dat het profiel in de schoolgids wordt opgenomen, zodat ouders duidelijk kunnen zien welke extra ondersteuning de school kan bieden.

Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de vereiste ondersteuning te bieden aan een kind dat wordt aangemeld. Kan de school dan weigeren dit kind toe te laten? Dat staat niet bij voorbaat vast. Vanaf het moment dat het kind is aangemeld en het duidelijk is dat hij of zij extra ondersteuning behoeft, heeft de school een zorgplicht. Die zorgplicht houdt in dat de school een passend onderwijsaanbod doet. Deze zorgplicht ontstaat niet, als de leerling geweigerd wordt omdat de ouders de grondslag van de school niet onderschrijven dan wel respecteren.

De school dient in eerste instantie rekening te houden met de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Op grond van deze wet behoort de school eerst te onderzoeken of zij de leerling kan plaatsen door het treffen van doelmatige aanpassingen. Drie factoren spelen daarbij een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheid van het kind;
- de (on)mogelijkheden van de school;
- de wensen van de ouders.

Het is niet mogelijk in het algemeen aan te geven wanneer het bevoegd gezag een kind kan weigeren als de school de vereiste ondersteuning niet kan bieden. Uitgangspunt bij deze beslissing is in elk geval een afweging van de individuele belangen van het kind tegen het algemeen belang van de school. Hierbij dient ook het schoolondersteuningsprofiel in acht te worden genomen, evenals de afspraken die zijn gemaakt in het samenwerkingsverband over de begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

Afgewogen moet worden of de combinatie van een handicap en de extra ondersteuning die daardoor noodzakelijk is, spoort met de mogelijkheden van de school. Op grond van rechterlijke uitspraken kunnen de volgende factoren van pedagogische en organisatorische aard van belang zijn voor het besluit de leerling al dan niet toe te laten (in willekeurige volgorde):

- a. Groepsgrootte.
- b. Samenstelling van groep als gevolg van voorschriften van het samenwerkingsverband.
- c. Effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen.
- d. Deskundigheid personeel.
- e. Beschikbaar personeel (tekort, ziekteverzuim).
- f. Mogelijkheden van begeleiding door ouder.
- g. Benodigde middelen (kosten extra personeel).
- h. Geverge aanpassing in organisatie, begeleiding en onderwijs.
- i. Werkdruk.

Al deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om niet tot toelating over te gaan. Daarnaast is de door het bevoegd gezag geleverde inspanning van belang: is,

mede gelet op de pedagogische en organisatorische factoren, voldoende onderzoek verricht naar de mogelijkheden om te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling?

Wat het onderzoek inhoudt, hangt af van de omstandigheden, omdat iedere leerling een eigen ondersteuningsbehoefte heeft.

In elk geval valt te denken aan de volgende punten:

- a. Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- b. Is extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijvoorbeeld door de GGD), waarbij aanbevelingen zijn gedaan voor bijvoorbeeld externe begeleiding in geval van toelating?
- c. Is advies gevraagd aan de intern begeleider?
- d. Is advies gevraagd aan de groepsleerkracht en/of directeur van de vorige school?

Als de plaatsing een onevenredige belasting vormt voor de school, heeft zij een argument om de leerling niet toe te laten. De school moet dan een andere school vinden die het kind wel kan toelaten. Pas als een andere school daartoe bereid is, vervalt de zorgplicht van de school waar de leerling is aangemeld. Die andere school kan ook een school zijn voor speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Indien een leerling met een ondersteuningsbehoefte wordt toegelaten, dan is het in beginsel niet van belang of hij de einddoelen kan halen. In de WPO is namelijk bepaald dat, wanneer het niet mogelijk is om aan te geven welk niveau een bepaalde leerling haalt bij een eindtoets door zijn handicap, en of de leerling überhaupt wel een eindtoets zal kunnen maken, in het ontwikkelingsperspectief aangeven zal worden welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd voor deze leerling.

2.4.3. Ernstige verstoring openbare rust en orde

Een weigering vanwege een te verwachten ernstige verstoring van rust en orde is mogelijk. Het kan dan gaan om het gedrag van het kind, maar ook om het gedrag van de ouders. In een dergelijk geval is het kind vaak afkomstig van een andere school, die de leerling verwijderd. Het verzoek om toelating maakt deel uit van de verwijderingsprocedure van die andere school.

Het bevoegd gezag dat over het verzoek om toelating beslist, moet motiveren waarom de overtuiging bestaat dat door toelating van dit kind de orde en de rust op de school verstoord zullen worden. De geldende gedragsregels zijn het toetsingskader, samen met de vraag of de school, voor zover aan de orde, de vereiste opvang kan bieden en indien nodig daarvoor organisatorische en/of personele aanpassingen moet en kan doorvoeren. De criteria voor verwijdering van een leerling kunnen een leidraad zijn bij het besluit de toelating te weigeren wegens ernstige verstoring van rust en orde.

2.4.4. Godsdienst en levensbeschouwing

Het bijzonder onderwijs kan de toelating van een kind op deze grond weigeren, wanneer ouders weigeren de grondslag van de school te onderschrijven dan wel te respecteren, door het gedeelte op het aanmeldingsformulier dat hier expliciet naar vraagt, niet te willen ondertekenen. Ook lijkt dit mogelijk wanneer het kind weigert de godsdienstlessen te volgen die specifiek uitdrukking geven aan die grondslag.

Zoals steeds, geldt ook hier dat het besluit terug moet zijn te voeren op een consistent beleid. Het beleid is vastgelegd, er gelden duidelijke criteria en het is aan de ouders bekendgemaakt. Ontbreekt dit, dan bestaat de kans dat de rechter de weigering als willekeurig en dus als onrechtmatig bestempelt. Het bevoegd gezag heeft meer uit te leggen wanneer het een kind weigert terwijl eerder kinderen zijn toegelaten die op dezelfde grond hadden kunnen worden geweigerd.

Het bevoegd gezag kan niet weigeren indien 'binnen redelijke afstand' van de woning van het kind geen gelegenheid bestaat om op een andere basisschool onderwijs te volgen. Wat een 'redelijke afstand' is, bepalen de concrete omstandigheden, zoals de veiligheid op de weg en de drukte van het verkeer tussen de woning en de school. Deze uitzondering vloeit voort uit het grondrecht op onderwijs.

2.5. Procedure bij weigering

Het bevoegd gezag behoort binnen 6 weken na aanmelding van een leerling te besluiten over de toelating en mag deze termijn met maximaal 4 weken verlengen. De besluitvorming hangt mede af van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en van de expertise en het ondersteuningsprofiel van de school. Als de school het kind niet

voldoende ondersteuning kan bieden, zoekt de school binnen diezelfde 6 weken (plus een eventuele verlenging met 4 weken) een andere school die de ondersteuning wel kan bieden.

Als het bevoegd gezag wil overgaan tot weigering, krijgt het te maken met onderstaande procedures, afhankelijk van de afwegingen die tot de weigering hebben geleid, te weten:

- Weigering gebaseerd op de gegevens die de ouders hebben verstrekt.
- Weigering gebaseerd op andere gegevens dan de ouders hebben verstrekt.

2.5.1. Weigering op grond van gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt

Bericht de ouders schriftelijk dat hun kind niet wordt toegelaten en geef daarbij de redenen aan (verwijs naar de gegevens die de ouders zelf hebben verstrekt). Vermeld dat bezwaar en beroep tegen de beslissing mogelijk is, door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan.

Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft, geldt dat de toelating pas wordt geweigerd nadat het bevoegd gezag een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten. Dit na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het schoolondersteuningsprofiel van de aanmeldschool. De andere school kan ook een school voor speciaal onderwijs zijn, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Geef ouders in het gesprek de gelegenheid te zeggen wat zij van de voorgenomen weigering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak een verslag van het gesprek en geef een afschrift daarvan aan de ouders. Neem binnen zes weken na indiening van het verzoek om toelating de definitieve beslissing. Dit mag, zoals eerder aangegeven, eenmaal uitgesteld worden met ten hoogste 4 weken.

Wanneer ouders bezwaar maken, wordt de bezwaarschriftprocedure van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Van belang is dat er al binnen vier weken een beslissing moet zijn, in afwijking van de reguliere termijn van zes weken van de Algemene wet bestuursrecht. Deze uitdrukkelijke afwijking staat in de WPO. Bezwaar dient ingesteld te worden volgens de reguliere bezwaarschriftenprocedure. Het belang van de ouders bij toelating van hun kind heeft veelal een spoedeisend karakter: de ouders zullen immers binnen een korte tijd zekerheid willen hebben of hun kind wordt toegelaten of niet. Het ligt daarom voor de hand dat de ouders naast hun bezwaar bovendien een spoedprocedure starten bij de president van de rechtbank in de vorm van een kort geding, wegens onrechtmatig handelen van het bevoegd gezag om hun kind niet tot de school toe te laten.

2.5.2. Weigering op grond van andere gegevens dan verstrekt bij het verzoek om toelating

Bericht de ouders schriftelijk dat het bevoegd gezag voornemens is het kind niet toe te laten. Geef duidelijk en onderbouwd aan waarom de toelating geweigerd wordt. Nodig de ouders uit voor een gesprek of een schriftelijke reactie. Dit 'horen' is verplicht, tenzij er spoed is. Vermeld dat bezwaar en beroep tegen de beslissing mogelijk is, door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan

Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft, geldt dat de toelating pas wordt geweigerd nadat het bevoegd gezag een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten. Dit na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en het schoolondersteuningsprofiel van de aanmeldschool. De andere school kan ook een school voor speciaal onderwijs zijn, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Geef ouders in het gesprek de gelegenheid te zeggen wat zij van de voorgenomen weigering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak een verslag van het gesprek en geef een afschrift daarvan aan de ouders. Neem binnen zes weken na indiening van het verzoek om toelating de definitieve beslissing. Dit mag, zoals eerder aangegeven, eenmaal uitgesteld worden met ten hoogste 4 weken.

Wanneer ouders bezwaar maken, wordt de bezwaarschriftprocedure van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Van belang is dat er al binnen vier weken een beslissing moet zijn, in afwijking van de reguliere termijn van zes weken van de Algemene wet bestuursrecht. Deze uitdrukkelijke afwijking staat in de WPO. Bezwaar dient ingesteld te worden volgens de reguliere bezwaarschriftenprocedure. Het belang van de ouders bij toelating van hun kind heeft veelal een spoedeisend karakter: de ouders zullen immers binnen een korte tijd zekerheid willen hebben of hun kind wordt toegelaten of niet. Het ligt daarom voor de hand dat de ouders naast hun bezwaar bovendien een spoedprocedure starten bij de president van de rechtbank in de vorm van een kort geding, wegens onrechtmatig handelen van het bevoegd gezag om hun kind niet tot de school toe te laten.

3. Time-out, schorsing en verwijdering van school

3.1. Inleiding

Binnen het onderwijs kennen we een aantal maatregelen ten behoeve van de veiligheid van alle betrokkenen. De maatregelen zijn erop gericht een veilig schoolklimaat te scheppen en te handhaven. Uitgangspunt is dat er op consequente wijze wordt omgegaan met probleemgedrag, met het doel een kind en zijn ouders te helpen in de omgang met hun problemen. De school gaat daarbij uit van vaste procedures, gericht op de interne situatie, maar ook op de externe. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang.

De eventueel te treffen maatregelen behoren bij grensoverschrijdend gedrag van leerlingen. Tot dit gedrag rekenen we:

- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, verwonden e.d.
- Psychisch: lastigvallen, pesten, bedreigen met geweld, chantage, onder druk zetten e.d.
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten e.d.
- Verbaal: grof taalgebruik, schelden, beledigen e.d.
- Vernieling of diefstal van objecten en materialen

Dat er gradaties zijn te onderkennen, mag duidelijk zijn. Ter preventie van grensoverschrijdend gedrag zullen we steeds passende maatregelen nemen. Het gedrag moet begrensd worden om de veiligheid voor ieder te garanderen.

Time out is in dit kader de lichtste maatregel. Daarna volgen één of meerdere schorsingen en in het uiterste geval volgt de zwaarste maatregel: verwijdering van een kind van de school.

Grensoverschrijdend gedrag wordt in onze scholen niet getolereerd en het heeft *onmiddellijke* consequenties. Al naar gelang de zwaarte van de overtreding kunnen de volgende maatregelen getroffen worden:

- Corrigerende maatregelen door de leerkracht of de directie
- Een officiële berisping door de directie van de school (na overleg met het CvB)
 - Deze wordt schriftelijk aan de ouders kenbaar gemaakt. Zij ontvangen daarbij ook een dwingende uitnodiging tot gesprek.
- Time out als maatregel om de leerling van de groep te isoleren of de groep te beschermen tegen grensoverschrijdend gedrag.
- Schorsing, deze maatregel volgt *altijd* onmiddellijk als er sprake is van fysiek geweld tegen volwassenen en wordt genomen door de portefeuillehouder CvB na overleg met de schooldirecteur
- Schorsing volgt ook na meerdere berispingen en time outs, of na een overtreding die naar de mening van de directie een schorsing rechtvaardigt en wordt genomen door de portefeuillehouder CvB na overleg met de schooldirecteur
- Verwijdering van school. Dit is een ultieme maatregel en wordt genomen door het CvB na overleg met de schooldirecteur

3.2. Time-out.

Time-out is een maatregel om een leerling te isoleren door hem *onder toezicht* buiten zijn groep te plaatsen. Elke school heeft daartoe een aantal interne mogelijkheden. In geval van geen of onvoldoende resultaat kan beroep gedaan worden op een externe time-out voorziening, op een andere school, hetzij van TriVia, hetzij op een andere school deel uitmakend van onze SWV-en.

3.2.1. Voorwaarden voor een time-out maatregel.

Het spreekt vanzelf dat de te nemen maatregel in overeenstemming moet zijn met de ernst van de situatie, overtreding of wangedrag. Er moet ook een pedagogische reden aan de maatregel ten grondslag liggen, en er zal een duidelijke communicatie met de ouders noodzakelijk zijn.

3.2.2. Time-out in de school zelf.

De leerling wordt voor langere tijd van de groep geïsoleerd. Tijdens deze periode staat de leerling onder toezicht. De reden van de maatregel wordt vastgelegd in het formulier “Verslag time-out, schorsing en/of verwijdering van leerlingen”. De maatregel is in zijn algemeenheid gericht op (het herstellen van de) rust; op herbezinning en overleg. De leerling even ‘buiten de wedstrijd’ plaatsen met evt. een apart programma. Aan de ouders wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan van de maatregel en zij worden dwingend uitgenodigd voor een gesprek, waarbij de groepsleerkracht en een lid van de directie en de intern begeleider aanwezig zijn.

3.2.3. Plan van aanpak.

Er wordt zo snel mogelijk een plan van aanpak gemaakt, met aandacht voor de didactische en pedagogische component. Dit plan van aanpak wordt gemaakt door: de groepsleerkracht, de intern begeleider en een directielid van de school. Zij laten zich zo nodig bijstaan door externe deskundigen, zoals schoolmaatschappelijk werker, gedragsdeskundige, leerplichtambtenaar en eventueel de schoolarts. Het plan van aanpak bestaat uit haalbare en meetbare doelen, het wordt met de ouders doorgesproken en de termijn van evaluatie wordt aangegeven. Bij de evaluatie worden beslissingen genomen over de voortgang van de interne time-out. Er kan ook een beroep gedaan worden op een externe time-out voorziening: = één van onze “eigen scholen” of, via de coördinator / directeur van het betreffende SWV op de andere scholen van onze SWV-en.

3.2.4. Belangrijke aandachtspunten bij time-out.

Dossieropbouw: De school zorgt er voor dat van alle belangrijke stappen een rapportage aanwezig is. Daarbij moet blijken wat de specifieke problematiek op school is, en welke rol het gezinssysteem daarin kan spelen. Plan van aanpak en evaluatieverslagen horen daar ook zeker in, naast de diagnose van het probleem: Vindt dit zijn oorzaak in de leerling zelf, het gezinssysteem of in de betrokken school, klas of docent? Er wordt niet alleen een gedragsverandering van de leerling verwacht, maar indien nodig, ook van de school, de klas of de betrokken docent ten opzichte van de leerling. Zoek contact met lokale jeugdvoorzieningen en Bureau Jeugdzorg;

3.2.5. Externe time-out plaatsing.

Als een plan van aanpak uiteindelijk niet of onvoldoende heeft gewerkt, dan is er een mogelijkheid om de betrokken leerling een zinvolle opvang te geven, in de vorm van een externe time-out voorziening. Dat wil zeggen bij één van onze “eigen scholen” of bij één van de andere scholen van onze SWV -en. Dit gebeurt alleen als er binnen de eigen school (tijdelijk) geen mogelijkheden meer zijn om de leerling te handhaven. Dat moet dan duidelijk uit het dossier blijken. Het kan echter ook zijn, dat de eigen school behoefte heeft aan externe observaties. Ook dat kan dan een reden zijn voor een externe time – out plaatsing.

Overwegingen bij een externe time-out voorzieningen kunnen zijn:

- Inventariseren van specifieke deskundigheid van de scholen;
- Tijdelijke opvang voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen (maximaal 6 weken);
- Eventueel tijdelijke opvang in het kader van in -en uitstroom;
- Leerlingen die wel zijn doorverwezen, maar nog niet geplaatst zijn of nog in onderzoek zijn.
- Verdere observatie, screening of diagnose, dossieropbouw, wekelijkse evaluaties;
- Beslissen uitstellen om een leerling of terug te laten keren naar de oude school, of hij / zij een permanente leerling van de time-out school wordt of doorverwezen wordt naar speciaal onderwijs of een (ortho-)pedagogische instelling.

Plaatsing op een time-out school is afhankelijk van de aard van het probleem van de leerling (of school) en de gevraagde specifieke deskundigheid van de scholen. Daarnaast speelt de voorkeur van ouders voor een bepaalde denominatie natuurlijk een belangrijke rol, evenals de geografische situatie.

3.2.6. Verantwoordelijkheden bij een externe time-out voorziening

Bij het realiseren van een externe time-out voorziening horen verschillende verantwoordelijkheden bij de verschillende partners (de oorspronkelijke school, de time-out school, gemeente i.c. de leerplichtambtenaar).

De leerling mag in afwachting van vervolgstappen tijdelijk lessen volgen op de “time-out” school. De leerling blijft echter ingeschreven op de oude school. Naast een formele verantwoordelijkheid (ondanks het achterwege blijven van de formele uitschrijving) is de school waar het kind feitelijk verblijft ook verantwoordelijk voor de voortgang van het onderwijs. Er wordt een evenredig deel van de bijdrage van de rijksoverheid voor deze leerling overgeheveld naar de “time-out” school.

De leerplichtambtenaar geeft de directeur van de ‘time-out’ school toestemming om zo nodig het lesprogramma van de leerling aan te passen en hem minder uren les te geven met een minimum van een ochtend of een middagprogramma per dag. Deze toestemming wordt gebaseerd op een plan van aanpak en alleen in overleg met de directeur, ouders en de leerplichtambtenaar toegepast.

Uiteindelijk zou het kunnen voorkomen, dat een leerling ook op de externe time-out plaats niet te handhaven is. De time-out school heeft dan het recht, na overleg met de ouders, de leerplichtambtenaar en de inspecteur primair onderwijs, de leerling verdere toegang tot de school te weigeren. De school waar de leerling staat

ingeschreven, de leerplichtambtenaar en eventuele hulpverleners zijn dan samen met de ouders verder verantwoordelijk voor uitzetten van een verder traject.

3.2.7. Financiën

Zoals eerder gemeld zal de time-out school een evenredige bijdrage krijgen van de school waar een leerling formeel staat ingeschreven. Wanneer de leerling extra onderzoek behoeft kan tijdelijk een extra deskundige ingehuurd worden. De school waar de leerling is ingeschreven zal op vraag van de time-out school in goed overleg de kosten hiervan voor zijn rekening nemen. Verder kan er in sommige gevallen een beroep gedaan worden op het betreffende SWV.

3.3. Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping, als gevolg van één of meer time-outs, of na een overtreding die, naar mening van het bevoegd gezag, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden. Wanneer het bevoegd gezag besluit om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd.

Schorsing kan worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag. Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor tenminste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs. De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding.

Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO. In dit artikel is bepaald dat het bevoegd gezag met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week kan schorsen. Het besluit tot schorsing moet schriftelijk aan de ouders bekend worden gemaakt. Duurt de schorsing langer dan één dag, dan moet het bevoegd gezag de Onderwijsinspectie schriftelijk en met opgave van redenen van de schorsing in kennis stellen. Het bevoegd gezag doet er verstandig aan om voorafgaand aan het schorsingsbesluit de ouders hierover te horen. Als de omstandigheden het noodzakelijk maken dat het bevoegd gezag de leerling per direct moet schorsen, dan is het verstandig om de ouders na het schorsingsbesluit te horen. Aan te raden is om de schorsingsdagen te gebruiken om met de ouders in gesprek te gaan om deze ernstige maatregel te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject.

In het schorsingsbesluit moet het bevoegd gezag de redenen van schorsing, de ingangsdatum van de schorsing en de duur van de schorsing aangeven. Als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het schorsingsbesluit, kunnen zij dit besluit aanvechten bij de burgerlijke rechter.

Bij schorsing blijft de onderwijkskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing.

3.3.1. Voorwaarden bij schorsing.

Met het bevoegd gezag wordt voorafgaand aan de voorgenomen schorsing overleg gevoerd door de schooldirecteur. Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school en het schoolterrein ontzegd. Dit laat onverlet dat de school wel moet streven naar waarborging van de voortgang van het leerproces van de leerling. De leerling moet bijvoorbeeld wel in de gelegenheid worden gesteld om belangrijke toetsen te maken. De betrokken ouders worden dwingend voor een gesprek uitgenodigd betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend.

Zowel van de schorsing als het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt, aan de ouders overhandigd en door hen voor gezien getekend. De ouders krijgen de gelegenheid om hun eigen commentaar toe te voegen door middel van bijv. een separaat A-4tje. Mochten de ouders niet voor gezien willen tekenen, dan wordt het verslag aangetekend aan hen verstuurd. In een begeleidend schrijven wordt vermeld dat de ouders geweigerd hebben het verslag voor gezien te tekenen en / of hun commentaar toe te voegen.

Het schorsingsbesluit dient ter kennisgeving verstuurd te worden aan het bevoegd gezag, de ambtenaar leerplichtzaken en de Onderwijsinspectie.

3.3.2. Procedure schorsing

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de schorsing en is verplicht hoor en wederhoor toe te passen. Dit betekent dat de ouders en schooldirecteur het recht hebben door het bevoegd gezag gehoord te worden. Minderjarigen worden in dezen vertegenwoordigd door hun ouders of voogden. Zij kunnen zich bij laten staan door een deskundige of vertrouwenspersoon. Hiervan wordt een gespreksverslag gemaakt.

Het bevoegd gezag motiveert daarna schriftelijk de voorgenomen schorsing indien het genoemde overleg daartoe redenen geeft. Het schorsingsbesluit wordt daarmee definitief en wordt als definitief besluit door de schooldirecteur meegedeeld aan de leerling en de ouders. Het bevoegd gezag stelt de leerplichtambtenaar en de Onderwijsinspectie op de hoogte.

De ouders ontvangen een afschrift van het schorsingsbesluit en, indien van toepassing, het gespreksverslag en tekenen dit voor gezien. De ouders krijgen de gelegenheid om hun eigen commentaar toe te voegen door middel van bijv. een separaat A-4tje. Mochten de ouders niet voor gezien willen tekenen, dan wordt het schorsingsbesluit + het gespreksverslag aangetekend aan hen verstuurd. In een begeleidend schrijven wordt vermeld dat de ouders geweigerd hebben het verslag voor gezien te tekenen en / of hun commentaar toe te voegen. De ouders kunnen schriftelijk bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het bezwaarschrift. Indien van toepassing kunnen ouders de gang naar de rechtbank maken om het schorsingsbesluit aan te vechten.

Een afschrift van het schorsingsbesluit en, indien van toepassing, het gespreksverslag wordt in het leerlingendossier bewaard. De schorsing kan voor ten hoogste 5 dagen worden opgelegd en kan hooguit drie keer worden verlengd.

3.4. Verwijdering

Het besluit tot verwijdering van een leerling van de school is slechts mogelijk, als voorafgaand aan dit voorgenomen besluit er tenminste driemaal in één schooljaar een schorsing heeft plaatsgevonden en / of de relatie tussen de school en de leerling/ouders/voogden dermate verstoord is, dat het niet verantwoord is de leerling op school te handhaven. Verwijdering van een leerling van de school is een beslissing van het bevoegd gezag.

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO. Verwijdering kan worden aangemerkt als een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij aan een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Er is sprake van verwijdering, wanneer het bevoegd gezag de leerling niet langer ingeschreven wenst te hebben.

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Het bevoegd gezag beslist of een leerling al dan niet verwijderd wordt. De schoolleiding is meestal betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit door middel van gesprekken met de ouders en het team. Er kan een vertrouwensbreuk zijn. Het bevoegd gezag staat in het algemeen op grotere afstand van de dagelijkse praktijk en kan de kwestie dus ook met die afstand beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter, gezien de zwaarte van de maatregel, grote waarde aan hecht.

Verwijdering kan voor de leerling verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Voor de rechter is het daarom van groot belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft hoe het bevoegd gezag een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

3.4.1. Voorwaarden verwijdering

Er bestaan voor het bevoegd gezag drie gronden om een leerling te verwijderen:

- De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen.
- Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders.
- Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school. Deze verwijderingsgrond geldt alleen voor het bijzonder onderwijs.

3.4.1.1. Ondersteuningsbehoefte

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang vast te stellen of:

- de leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis)onderwijs dan wel;
- de leerling formeel thuishoort in het reguliere basisonderwijs.

Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school, maar die inmiddels extra ondersteuning behoeven, geldt dat de school eerst zelf moet proberen om de gevraagde ondersteuning te bieden. Wanneer het bevoegd gezag deze ondersteuning niet zelf kan bieden, moet het voor een plek op een andere school zorgen. Over een dergelijke beslissing moet overleg worden gevoerd met de ouders van de leerling. Het bevoegd gezag heeft hierbij te maken met een onderzoeksplicht ter beoordeling van de vraag of de school aan de

ondersteuningsbehoefte kan voldoen. Uit jurisprudentie volgt dat het bevoegd gezag de volgende onderdelen in zijn onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte kan betrekken:

- de aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking;
- de beschikbare formatie en expertise van de leerkrachten;
- de mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven;
- de beschikbare extra hulp;
- afstemming tussen de benodigde ondersteuning van de leerling en de beschikbare ondersteuning.

Voorts moet het bevoegd gezag het schoolondersteuningsprofiel in zijn onderzoek betrekken. De school zal elk geval afzonderlijk moeten bekijken en het belang van het kind tegen dat van de school afwegen. Van belang is vooral dat deze afwegingsprocedure zorgvuldig is en dat adviezen deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig zijn. Bovendien moet de stem van de ouders voldoende worden gehoord.

3.4.1.2. Wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Verwijdering is een sanctie. Ook het wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, kan een reden zijn om een leerling te verwijderen. Of het bevoegd gezag tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden van het geval af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag moet in elk geval ernstig zijn.

Procedureel is het volgende van groot belang:

- er zijn gedragsregels hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens voor verwijdering is bereikt;
- (lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken);
- de leerling/ouders is/zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouders) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag. Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering is geboden, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen. Voor de rechter is van groot belang dat het bevoegd gezag bij zijn besluit een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Verwijdering kan voor de leerling immers verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er kan zich een terugslag op zijn verdere ontwikkeling voordoen. Dit geldt zeker wanneer de verwijdering plaatsvindt in de periode waarin besloten wordt over de overgang naar een volgende groep of naar het voortgezet onderwijs. Voor de school kan van belang zijn dat zonder verwijdering de rust en de veiligheid op de school niet langer gegarandeerd kunnen worden. Het is raadzaam in de verschillende stadia van de procedure de Inspectie voor het Onderwijs te raadplegen. De rechter vindt het belangrijk dat deze heeft ingestemd met het voornemen tot verwijdering over te gaan.

Als een leerling niet weet wat de regels van de school zijn, kan de leerling niet op grond van overtreding van die regels worden verwijderd. Verwijdering dient daarom gebaseerd te zijn op een schoolreglement dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer het bevoegd gezag sancties kan opleggen. Deze sancties moeten worden omschreven, evenals de besluitvormingsprocedure. De rechter hecht hieraan. Een besluit tot verwijdering dat zijn basis vindt in zo'n beleid, maakt een aanzienlijk grotere kans om de gerechtelijke toets te doorstaan. Het is essentieel dat dit beleid voor iedereen kenbaar is, ook voor de ouders, bijvoorbeeld door opname in de schoolgids of door uitreiking bij de aanvang van het schooljaar. Verwijdering in afwijking van het beleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

3.4.1.3. Grondslag van de school

Onder bepaalde omstandigheden kan het bevoegd gezag een leerling verwijderen, omdat diens gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de school. Ook het verzuim van godsdienstlessen, terwijl die lessen statutair essentieel zijn voor de grondslag, kan een reden voor verwijdering zijn. De vrijheid van onderwijs geeft deze ruimte. Voorwaarde is dat het verwijderingsbesluit is terug te voeren op een consistent beleid. Deze verwijderingsgrond kan alleen worden toegepast door bijzondere scholen en niet door openbare scholen.

3.4.1.4. Procedure voor verwijdering

De onderstaande procedure gaat er nadrukkelijk vanuit dat het gestelde in de voorgaande paragrafen reeds in acht is genomen.

1. Vraag alvorens tot verwijdering te besluiten, in ieder geval de mening van de betrokken groepsleraar, maar liefst die van het team en ook van de Inspectie van het Onderwijs. Geef dit (vastgelegde) gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, besluit dan formeel tot verwijdering en zet de verwijderingsprocedure in gang. Voorgeschreven is dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijderen en dat er daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling reeds het wettelijk verplicht onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.
2. Nodig de ouders schriftelijk uit voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Het schoolbestuur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar gesproken hebben. Door dit gesprek weten de ouders dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Onderbouw het voornemen en geef aan waarom het belang van de ouders en de leerling moet wijken voor het belang van de school. Geef de reden en het doel van het gesprek aan, maar beschrijf ook de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaren kenbaar te maken. Het gesprek dient om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Licht het voornemen zo nodig toe. Maak een verslag van het gesprek. De ouders krijgen de gelegenheid om hun eigen commentaar toe te voegen middels bijv. een separaat A-4tje. Mochten de ouders niet voor gezien willen tekenen, dan wordt het gespreksverslag aangetekend aan hen verstuurd. In een begeleidend schrijven wordt vermeld dat de ouders geweigerd hebben het verslag voor gezien te tekenen en / of hun commentaar toe te voegen. Dit gesprek voordat over wordt gegaan tot een besluit waarbij het voornemen tot verwijdering wordt meegedeeld is overigens voor openbare scholen niet verplicht, maar draagt wel bij aan de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces. Indien voor het openbaar onderwijs echter bij verordening een openbare voorbereidingsprocedure is vastgesteld, is het gesprek wel verplicht.
3. Vormt het gesprek met de ouders geen aanleiding om van het voornemen af te zien, bericht dit dan schriftelijk en onderbouwd, met verwijzing naar het gesprek, aan de ouders en het personeel. Dit is wettelijk niet verplicht maar bevordert de zorgvuldigheid van de besluitvorming.
4. Voor alle gronden van verwijdering geldt dat het bevoegd gezag slechts definitief tot verwijdering over kan gaan als een andere school bereid is om de leerling toe te laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag een resultaatverplichting heeft en op zoek moet gaan naar een andere school voor de te verwijderen leerling. Daarbij beperkt een bevoegd gezag zich bij voorkeur niet tot de eigen denominatie. Voor alle schoolbesturen geldt dat zij zich evenmin beperken tot scholen die bij het eigen samenwerkingsverband zijn aangesloten. Het bevoegd gezag doet er verstandig aan alle scholen te benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen. Kan het bevoegd gezag geen andere school vinden, dan kan het bevoegd gezag het definitieve verwijderingsbesluit niet nemen. Dat kan pas als een andere school bereid is gevonden de leerling op te nemen.

In het definitieve verwijderingsbesluit moet het bevoegd gezag aangeven wat de grond voor verwijdering is. De redenen voor verwijdering worden gemotiveerd in het verwijderingsbesluit. Van belang is dat het bevoegd gezag in het verwijderingsbesluit een afweging maakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven. Daarnaast moet in het verwijderingsbesluit staan welke school bereid is om de leerling toe te laten en wat de datum van verwijdering is. Voorts geldt dat in het verwijderingsbesluit een bezwaarclausule opgenomen moet worden, waarin staat vermeld dat als de ouders het er niet mee eens zijn, zij de mogelijkheden hebben om binnen zes weken na dagtekening van het besluit een bezwaarschrift in te dienen bij het bevoegd gezag.

3.5. Geschil over verwijderingsbesluit

Bij een geschil over de verwijdering van een leerling, kunnen ouders ervoor kiezen om een bezwaarprocedure te volgen of andere wettelijke stappen te ondernemen. Zo kunnen ouders tegen een verwijderingsbesluit bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken nadat het verwijderingsbesluit is genomen, zijn ingediend. Vervolgens dient het bevoegd gezag binnen vier weken een beslissing op het bezwaar te nemen.

Ouders kunnen de beslissing aanvechten bij de civiele rechter. Ouders kunnen er ook voor kiezen om een geschil aanhangig te maken bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Alle scholen en samenwerkingsverbanden dienen aangesloten te zijn bij deze commissie. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is zes weken. Dit betekent dat ouders het schriftelijk verzoek binnen zes weken na de bekendmaking van het verwijderingsbesluit moeten indienen bij de commissie. De Geschillencommissie brengt op verzoek van de ouders binnen tien weken een advies uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan. Het gaat hier om een niet-bindend advies waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingesteld. Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie en de

ouders bezwaar hebben gemaakt tegen de beslissing over de verwijdering, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet dan nadat de commissie uitspraak heeft gedaan. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt dan opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie, tot de dag waarop de commissie het advies heeft uitgebracht. Voordat de ouders naar de Geschillencommissie gaan, kunnen zij als tussenstap de Onderwijsconsulenten inschakelen. Onderwijsconsulenten kunnen bemiddelen in de fase waarin nog geen geschil aanhangig is bij de commissie.

De laatste optie die ouders hebben, is een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij de verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert op grond van een handicap of chronische ziekte. De uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens zijn niet bindend, maar worden meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.

4. Bijlagen

4.1 Bijlage: Voorbeeld van een Inschrijfformulier

Beste ouders, verzorgers,

Voor de inschrijving van uw kind hebben wij een aantal gegevens nodig. Misschien gegevens waarbij u vraagtekens stelt (bijv. opleiding / diploma), maar de overheid stelt deze verplicht.

Via dit inschrijfformulier vragen wij u ook of u achter onze identiteit, ons beleid, onze regels en afspraken staat en deze respecteert. Wij hopen op een langdurige prettige, constructieve en respectvolle samenwerking t.a.v. de vorming en begeleiding van uw kind en dan is duidelijkheid over een aantal zaken wel zo prettig. Het gaat immers niet enkel om uw kind, maar uw kind gaat deel uitmaken van onze schoolgemeenschap. In deze schoolgemeenschap werken personeelsleden, leerlingen en ouders samen aan een veilig schoolklimaat, waarbij de school de visie, het beleid en de regels bepaalt en ouders als partners ziet om de kinderen gezamenlijk (school en ouders) zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen.

Alle verstrekte gegevens worden door ons vertrouwelijk behandeld en dit inschrijfformulier wordt opgeslagen in het leerlingendossier.

Wij vragen aan beide ouders (indien dit mogelijk is) om dit formulier te ondertekenen. Ook in geval van echtscheiding dienen beide ouders, indien ze nog gezaghebbend zijn, te ondertekenen.

Als u moeite heeft met één of meer 'toestemmingen' waarvoor u als ouders tekent, dan graag even overleg hierover.

U kunt dit ingevulde en ondertekende formulier inleveren op school. Mocht het formulier onduidelijk of onvolledig zijn, dan wordt er contact met u opgenomen. En anders krijgt u schriftelijk bericht dat uw kind opgenomen wordt in onze leerlingenadministratie en op de inschrijfdatum op onze school welkom is.

Gegevens leerling

Achternaam:	Geboortedatum:
Voorletters:	Geboorteplaats:
Voornamen:	Geboorteland:
Roepnaam:	Nationaliteit:
Geslacht:	BSN/Sofinummer:*
Plaats in het gezin: ... ^e van de kinderen	Godsdienst / gezindte / kerk:
Noodadressen:	Medisch
Naam: Telnr.: Relatie tot kind:	Huisarts: Adres: Woonplaats:
Naam: Telnr.: Relatie tot kind:	Medicijngebruik: Allergisch (zo ja, voor): Producten die uw kind niet mag:
Vorige school / peuterspeelzaal / o.i.d.	Zijn er nog andere medische of lichamelijke aspecten van belang?
Naam: Adres: Postcode / Plaats: Telnr.: Groep:	

Gegevens ouders / verzorgers

Ouder / verzorger 1:	Ouder / verzorger 2:
Voorletter(s):	Voorletter(s):
Voornaam:	Voornaam:
Achternaam:	Achternaam:
Geslacht:	Geslacht:
Geboortedatum:	Geboortedatum:
Geboorteplaats:	Geboorteplaats:
Geboorteland:	Geboorteland:
Nationaliteit:	Nationaliteit:
Burgerlijke staat:**	Burgerlijke staat:**
Relatie tot kind:	Relatie tot kind:
Adres:	Adres:
Postcode / Plaats:	Postcode / Plaats:
Gemeente:	Gemeente:
Telefoon: geheim: J / N	Telefoon: geheim: J / N
Mobiel:	Mobiel:
Beroep:	Beroep:
Telefoon werk:	Telefoon werk:
Mailadres:	Mailadres:
Godsdienst / gezindte / kerk:	Godsdienst / gezindte / kerk:
Eénoudergezin : ja / nee	Eénoudergezin : ja / nee
Hoogst genoten opleiding:	Hoogst genoten opleiding
Indien u uw opleiding niet hebt voltooid, hoeveel leerjaren heeft u dan met succes gevolgd?	Indien u uw opleiding niet hebt voltooid, hoeveel leerjaren heeft u dan met succes gevolgd?
Bijzonderheden:	

* De school moet een kopie van een officieel document waarop het BSN staat vermeld bij het inschrijfformulier bewaren (*dus graag tegelijk bij dit inschrijfformulier inleveren*)

** In geval van echtscheiding dienen de adressen van beide ouders ingevuld te worden. Ook wordt u gevraagd het echtscheidingsprotocol in te vullen, zodat de school weet hoe alles wettelijk geregeld is en hoe de school moet handelen. Bij wijziging van de wettelijke stukken dienen de ouders de school direct daarover te informeren.

Door ondertekening van dit inschrijfformulier verklaren beide ondergetekenden:

- ✓ Dat alle gevraagde gegevens naar waarheid zijn ingevuld.
- ✓ Dat hun kind (indien nog niet leerplichtig) niet op een andere basisschool staat ingeschreven.
- ✓ Dat zij de grondslag en doelstelling van de Vereniging (PCPO TriVia) en de school te onderschrijven, dan wel te respecteren.
- ✓ Dat hun kind deelneemt aan de door school georganiseerde activiteiten als bijv. schoolreis, schoolkamp, excursies, koningsspelen, sportdagen en dergelijke.
- ✓ Dat zij kennis hebben genomen van de schoolgids (website) en het beleid, de werkwijze en de regels van de school en deze te respecteren.
- ✓ Dat hun kind op grond van het schoolbeleid gecontroleerd wordt de schoolarts en/of andere medewerker van de GGD, door de logopedist en door de hoofd-luis-ouders.
- ✓ Toestemming te geven, indien gewenst door de school, tot nader onderzoek (intern of via externe instanties) om de mogelijkheden van hun kind beter in beeld te krijgen.
- ✓ Toestemming te geven voor het jaarlijks meegeven van de leerlingenlijst in de desbetreffende groep aan medeleerlingen tenzij er sprake is van een geheim adres / telefoonnummer.
- ✓ Toestemming te geven voor het maken van video-opnames in de groep in het kader van schoolontwikkeling, begeleiding van een groep leerlingen of een individuele leerling.
- ✓ Toestemming te geven voor het plaatsen van foto's en/of video-opnames van schoolactiviteiten van hun kind op onze website, schoolgids en/of nieuwsbrief, facebook of iets dergelijks.
- ✓ Toestemming te geven voor vervoer per auto bij door de school georganiseerde activiteiten.
- ✓ Te trachten om de jaarlijkse vrijwillige ouderbijdrage te betalen.
- ✓ De gespreksavonden, ouderavonden en andere contactmomenten met school te bezoeken.
- ✓ Akkoord te gaan dat de gegevens van het inschrijfformulier opgenomen worden in het leerlingenadministratiesysteem.

Ondertekening

Handtekening verzorger 1:

Handtekening verzorger 2:

.....
.....

datum:

datum:

(elke ouder heeft recht op inzage en correctie van onjuiste gegevens in het deel van de leerlingenadministratie dat op zijn / haar kind betrekking heeft)

4.2 Bijlage: Brief aan ouders inzake schorsing:

Altijd aangetekend versturen

TriVia

Ameide,

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: Schorsing

Geachte ouders / verzorgers,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd open na overleg met de groepsleerkracht

dhr./mw.delen wij u hierbij mede dat uw *zoon/ dochter*

.....met ingang van tot uiterlijk.....is geschorst.

Gedurende deze schorsing ontzeggen wij.... de toegang tot de school en het schoolterrein.

De reden(en) die ten grondslag liggen aan deze schorsing zijn:.....

De genomen maatregelen met het oog op de schorsing zijn: . (denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc .).

Hoogachtend,

Namens het Cvb van (naam van de school)

(naam directeur)

In afschrift aan:

Schoolbestuur
Leerplichtambtenaar
Onderwijsinspectie

4.3 Bijlage: Brief aan ouders over het voornemen om tot verwijdering over te gaan.

Altijd aangetekend versturen

TriVia

Ameide,

Aan: Ouders / verzorgers van

Betreft: Voornemen tot verwijdering

Geachte ouders / verzorgers,

In aansluiting op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op en na overleg met de groepsleerkracht dhr./mw. delen wij u hierbij mede dat wij het voornemen hebben uw zoon/dochter met ingang van(rekening houdend met 8 weken termijn) op grond van artikel 40 van de Wet op het *Primair Onderwijs* te verwijderen van onze school..... te

In de komende periode zullen wij uitvoering geven aan de verplichting zoals opgenomen in artikel 40 van de *Wet op het Primair Onderwijs*, inhoudende dat wij op zoek zullen gaan naar een andere school die bereid is uw zoon/dochter toe te laten. Pas wanneer wij die gevonden hebben, zullen wij ons hierboven vermelde voornemen uitvoeren. Voorafgaande aan deze definitieve verwijdering zullen wij uw zoon/dochter met *onmiddellijke ingang/met ingang van*..... opnieuw voor een periode van 5 dagen schorsen. Tijdens deze schorsing ontzeggen wij uw zoon/dochter opnieuw de toegang tot de school en het schoolterrein

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze verwijdering zijn:..... De genomen maatregelen met het oog op de schorsing / verwijdering zijn: (denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.).

Tegen dit besluit kunt u op grond van *artikel 63 lid 3 van de Wet op het Primair onderwijs* binnen zes weken na ontvangst van dit voorgenomen besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan College van Bestuur van TriVia, Postbus 14, 4230 BA te Meerkerk. Alvorens het College van Bestuur een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het Bestuur beslist in principe binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaren. Tevens kunt u binnen 6 weken na ontvangst van dit voorgenomen besluit bezwaar aantekenen tegen dit voorgenomen besluit bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) (<https://onderwijsgeschillen.nl/commissie/geschillencommissie-passend-onderwijs-gpo>)

In geval u bij beide instanties bezwaar maakt tegen dit voorgenomen besluit zal het Cvb van TriVia wachten met de uitvoering van dit voorgenomen besluit totdat TriVia het oordeel van de GPO heeft ontvangen.

In alle gevallen kunt u dit voorgenomen besluit verder aanvechten bij de burgerlijke rechter. Wilt u een bindende uitspraak, dan zult u een gerechtelijke procedure moeten starten. Bij de burgerlijke rechter heeft u daarvoor een advocaat nodig. Het kan door de stapeling van de verschillende procedures (bezwaar en beroep, bezwaar en de burgerlijke rechter) lang duren voor er duidelijkheid komt over dit voorgenomen besluit. Om sneller een beslissing van de rechter te krijgen kunt u ook via een kortgedingprocedure bij de burgerlijke (civiele) rechter de verwijdering aanvechten.

Hoogachtend, het Cvb van TriVia..... (naam van de school)

In afschrift aan:

Schooldirecteur
Leerplichtambtenaar
Onderwijsinspectie

4.4 Bijlage: Informatie voor ouders in geval van verwijdering

Help, mijn kind is niet meer welkom op school!

Het zal u maar gebeuren, u wordt vrijdagmiddag gebeld door de directeur van de school die u meldt dat u uw kind kunt ophalen en dat hij niet meer hoeft terug te komen. Dezelfde dag krijgt u een aangetekende brief dat uw zoon zal worden verwijderd.

Hoe kunt u hiertegen in actie komen?

Er zijn allerlei mogelijkheden en instanties waar tot u zich kunt wenden. Dat is allemaal geregeld in allerlei verschillende wetten, besluiten en regelingen, afhankelijk van welk onderwijstype het is, of het een openbare of bijzondere school is, of wat u wilt bereiken. Naast de meer juridische procedures staan er ook andere procedures ter beschikking. In deze procedures volgt geen bindende uitspraak, maar geeft een commissie of college een advies aan het schoolbestuur. Hoewel sprake is van een advies, nemen veel schoolbesturen dat advies over. Neem geen overhaaste beslissingen, maar bereid u goed voor en neem bijvoorbeeld contact op met deskundigen als een ouderorganisatie of een rechtsbijstandverzekering. Een goede keuze kan namelijk een snel oordeel van een onafhankelijke instantie bespoedigen. Hieronder maken wij u wegwijs in de mogelijkheden.

Bezwaar

Het schoolbestuur moet een schriftelijk besluit nemen dat uw kind wordt verwijderd. Soms spreekt men ook van een voorgenomen besluit. Tegen dat (voorgenomen) verwijderingsbesluit kan een ouder binnen zes weken bezwaar maken bij het schoolbestuur. Als het goed is, staat in het besluit ook dat en waar u bezwaar kunt aantekenen. Nadat het schoolbestuur uw bezwaar heeft ontvangen, moet het binnen vier weken beslissen op dat bezwaar.

Geschillencommissie passend onderwijs (GPO)

Bij de invoering van 'passend onderwijs' heeft de overheid de Geschillencommissie passend onderwijs (GPO) ingesteld. Aan deze Commissie kan een ouder een geschil voorleggen over de (komende) verwijdering van een leerling. Dat moet binnen zes weken na de (voorgenomen) verwijderingsbeslissing, of nadat duidelijk werd dat de leerling niet meer welkom is, gebeuren. Als het schoolbestuur een besluit over een (voorgenomen) verwijdering heeft genomen, is het raadzaam daartegen niet alleen bezwaar te maken bij het schoolbestuur, maar ook een geschil in te dienen bij de GPO. Dan krijgt het schoolbestuur namelijk een deskundigenoordeel over de verwijdering. Dat weegt zwaar en een school(bestuur) mag daar niet ongemotiveerd van afwijken.

Als u zowel een geschil bij de GPO heeft ingediend als bezwaar heeft gemaakt bij het schoolbestuur, moet het schoolbestuur wachten met zijn beslissing, tot het het oordeel van de GPO heeft ontvangen. De GPO moet binnen 10 weken een oordeel geven over het geschil.

De GPO behandelt geschillen in het kader van verwijdering. Er hoeft nog geen sprake te zijn van een verwijderingsbeslissing. Het kan ook een geschil zijn omdat de school de leerling niet meer toelaat omdat de school niet meer weet hoe ze moet handelen.

De GPO is ondergebracht bij Onderwijsgeschillen. Postbus 85191, 3508 AD Utrecht **T** (030) 280 95 90 **E** info@onderwijsgeschillen.nl **W** www.onderwijsgeschillen.nl **KvK** 41172999

De rechtbank

Hier wordt het verschil tussen een openbare en een bijzondere school zichtbaar.

Als uw kind op een openbare school zit, is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Op grond van deze wet kan een ouder, binnen zes weken nadat het schoolbestuur op een bezwaar over de verwijdering heeft beslist, in beroep gaan bij de rechtbank, sector bestuursrecht. De rechter zal dan oordelen of het besluit van het schoolbestuur in stand kan blijven of wordt vernietigd.

Als uw kind wordt verwijderd van een bijzondere school (bijvoorbeeld een katholieke, protestant-christelijke of algemeen bijzondere school), kunt u na de bezwaarprocedure naar de burgerlijke (civiele) rechter stappen om de verwijdering aan te vechten. Wilt u een bindende uitspraak, dan zult u een gerechtelijke procedure moeten starten. Bij de burgerlijke rechter heeft u daarvoor een advocaat nodig, wat in veel gevallen geld zal kosten. Daarnaast zult u voor de procedures bij de rechtbank ook griffierechten moeten betalen.

Voorlopige voorziening/kort geding

Het kan door de stapeling van de verschillende procedures (bezwaar en beroep, bezwaar en de burgerlijke rechter) lang duren voor er duidelijkheid komt over een besluit. Om (iets) sneller een beslissing van de rechter te krijgen, kan een ouder van een leerling van een openbare school ook een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank. Dit kan tegelijk met het indienen van een bezwaar bij het schoolbestuur (of beroep bij de rechtbank). Als de rechtbank vindt dat er sprake is van een spoedeisend belang, kan hij met zo'n voorziening de gevolgen van de overheidsbeslissing opschorten. De leerling mag dan niet worden verwijderd totdat de rechter in een eventuele vervolprocedure een definitief oordeel uitspreekt over de zaak.

Ouders van een leerling op een bijzondere school kunnen via een kortgedingprocedure bij de burgerlijke (civiele) rechter de verwijdering aanvechten. Hiervoor moet u wel een advocaat inschakelen.

Klachtencommissie

Er kunnen redenen zijn om niet naar de Geschillencommissie passend onderwijs of naar de rechter te stappen, maar naar de klachtencommissie van de school. Bijvoorbeeld omdat de termijn voor het indienen van een geschil bij de GPO is verstreken. Of omdat de leerling inmiddels (naar tevredenheid) op een andere school zit, maar u wel vindt dat de school een verkeerde of onzorgvuldige beslissing heeft genomen. U wilt graag dat de klachtencommissie toch een oordeel geeft over de verwijdering.

Elke school is aangesloten bij een klachtencommissie. Veel scholen zijn aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) van Onderwijsgeschillen. Om er achter te komen of uw school is aangesloten, kunt u de schoolgids raadplegen. Daarin hoort het adres van de klachtencommissie te staan. U kunt natuurlijk ook altijd contact met Onderwijsgeschillen opnemen om te vragen of uw school is aangesloten. De klachtencommissie geeft een oordeel over de gegrondheid van uw klacht en kan aanbevelingen doen. Dit geheel is een advies aan het schoolbestuur. Het bestuur moet binnen vier weken aan de Commissie en aan de ouder meedelen of het oordeel van de klachtencommissie deelt en of het maatregelen gaat nemen.

College voor de Rechten van de Mens

Bent u van mening dat er bij de verwijdering sprake is van een verboden onderscheid wegens een handicap of chronische ziekte, bijvoorbeeld omdat uw kind een autistische stoornis heeft en de school zegt dat het de leerling niet kan begeleiden? Dan kunt u ook een klacht indienen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dat zal dan beoordelen of de school een verboden onderscheid heeft gemaakt.

Kortom, er zijn veel procedures mogelijk. Welke is voor u de beste?

Op deze vraag is geen eenduidig antwoord te geven. Bij het maken van een keuze speelt namelijk een aantal overwegingen een rol. Denk aan:

- heeft de school een formeel verwijderingsbesluit genomen?
- wat wilt u bereiken, het kind terug op de school of alleen de beslissing/procedure aan de kaak stellen?
- mag de procedure geld kosten, heeft u een rechtsbijstandverzekering?
- is het een openbare of een bijzondere school?
- is haast geboden?

Als u nog geen (schriftelijk) verwijderingsbesluit hebt ontvangen, maar uw zoon of dochter is niet meer welkom op school, dan kunt u een geschil indienen bij de Geschillencommissie passend onderwijs. Ook kunt u een klacht indienen bij de bevoegde klachtencommissie. Indien de klacht wordt ingediend bij de klachtencommissie van Onderwijsgeschillen, zal Onderwijsgeschillen bekijken of de zaak qua onderwerp meer thuis hoort bij de klachtencommissie of bij de Geschillencommissie passend onderwijs.

Neem contact op met Onderwijsgeschillen

Hebt u te maken met de (mogelijke) verwijdering van uw kind? En hebt u vragen over de procedures die u kunt starten? Neem dan gerust contact op met Onderwijsgeschillen. Meer informatie over verwijdering van school vindt u in het themadossier Verwijdering leerling van school op de website van Onderwijsgeschillen.

(<https://onderwijsgeschillen.nl/>)

4.5 Bijlage: Jurisprudentie – Verus – 9-3-2016

Inleidend

Al breken ze het hele lokaal af, kinderen in het basisonderwijs mogen maximaal vijf dagen geschorst worden en moeten daarna terug de klas in. Ook als er sprake is van een verwijderingsprocedure. Dat bevestigde de voorzieningenrechter in kort geding in de eerste zaak die speelde op dit gebied sinds de invoering van passend onderwijs.

Voordat een school tot verwijdering overgaat is er sprake van handelingsverlegenheid, vertelt advocaat Kees Verhaart van Verus. “Dat voelt voor de school zelf als een brevet van onvermogen. En écht: het is haar eer te na.” Maar hij herkent wat schooldirecteur Eva Naaijken eerder vertelde: [soms kan het niet anders](#).

Resultaatsverplichting

De regels voor schorsing en verwijdering in het primair onderwijs zijn anders dan die in het voortgezet onderwijs. Met de komst van passend onderwijs geldt ook daar een resultaatsverplichting: de school móet een vervangende plek voor de leerling vinden. Tot die tijd mag er niet verwijderd worden. Voorheen was er een spanningsverplichting: lukte het de basisschool niet binnen acht weken een nieuwe school voor een leerling te vinden, dan stond die op straat, of beter gezegd: werd het een thuiszitter.

Schorsing bij verwijderingsprocedure

Scholen in beide sectoren konden schorsen tijdens de procedure van verwijdering. Verhaart: “Je kunt niet verwijderen voor er een andere school is gevonden. En gedurende de periode dat je overleg hebt met de inspectie over de verwijdering, kan de leerling geschorst worden en blijven. In het voortgezet onderwijs althans, niet in het primair onderwijs.”

Na vijf dagen terug de klas in

Want bij de regels voor schorsing wordt in het primair onderwijs geen rekening meer gehouden met een verwijderingsprocedure. Verhaart geeft een voorbeeld uit zijn praktijk:

Een leerling is niet meer te handhaven op de basisschool. Het kind heeft een laag iq en gedragsproblemen en de school wil doorverwijzen naar speciaal onderwijs. De ouders gaan niet akkoord, die willen passend onderwijs op de reguliere basisschool.

Daarom start de school een verwijderingsprocedure. Het kind wordt geschorst voor de duur van de verwijdering. De ouders zijn verbolgen en starten een kort geding.

De rechter oordeelt dat er voor maximaal vijf dagen geschorst mocht worden. Er is geen uitzondering voor kinderen in een verwijderingsprocedure. “En uit jurisprudentie is op te maken dat dat voorlopig ook niet gaat veranderen”, vertelt Verhaart. “Dit kind moest terug naar school. Een latere uitspraak in een andere zaak maakte duidelijk dat zo’n leerling ook nog eens moet worden toegelaten tot klassikaal onderwijs.”

In de luwte

Scholen waren al spaarzaam met schorsen, maar Verhaart drukt hen op het hart dit zo te houden. “Bij een impulsdoorbraak (woedeaanval, red.) kan een kind door middel van schorsing maximaal vijf dagen in de luwte gezet worden. Maar daarna moet het terug naar school en klassikaal worden opgevangen tenzij in overleg met en met instemming van de ouders een andere manier van opvang op school kan worden gevonden.”

Over de opmerking van Naaijken dat scholen [eerlijker moeten zijn over schorsen en verwijderen](#) en haar vermoeden dat de werkelijke cijfers veel hoger zijn dan het aantal meldingen in het inspectieschooldossier zegt Verhaart dat schorsingen van één dag niet aan de inspectie behoeven te worden gemeld. “Of in strijd met de wet ook schorsingen van meerdere dagen niet worden gemeld, daar heb ik geen zicht op. Of scholen dat echt niet doen, en waarom niet, daar kan ik geen uitspraken over doen.”